

SZAKDOLGOZAT

Thürmer-Balogh Kíra

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Pénzügy Számvitel Alapképzési¹ szak

**A közösségi média manipulatív hatása a kriptotőzsdei
működésre**

Belső konzulens: Dr. Tóth Márk, egyetemi docens

Intézet/tanszéke: Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdaság Intézet/Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Készítette: Thürmer-Balogh Kíra

R8KTVP

Levelező tagozat

BUDAPEST

2024

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
1. A kriptotőzsdék fejlődése és működése	6
1.1. A kriptovaluták rövid története	6
1.2. A kriptotőzsdék alapvető működési mechanizmusai.....	7
2. A decentralizált pénzügyi rendszerek (DeFi)	8
2.1. Decentralizált hitelezés és kölcsönfelvétel	9
2.2. Liquidity mining és yield farming	9
2.3. Stabil érmék (stablecoinok)	10
2.4. Decentralizált biztosítás	11
2.5. Kockázatok és szabályozási kérdések a DeFi-ben.....	11
3. A közösségi média szerepe a pénzügyi piacokon	12
3.1. A közösségi média térnyerése a gazdaságban.....	12
3.2. A hagyományos pénzügyi piacok és a közösségi média kapcsolata.....	13
3.3. A közösségi média sajátosságai és hatása a befektetői viselkedésre	13
4. A közösségi média platformok és a kriptotőzsdék kapcsolata.....	15
4.1. A Reddit és a kriptotőzsdék	15
4.2. A Twitter és a kriptopiacok.....	16
4.3. TikTok	16
4.4. YouTube	17
4.5. A közösségi média és a kriptopiac manipulációja	17

4.6. A közösségi média szerepe a piaci hangulat formálásában	18
4.7. A közösségi média és a kriptoipari influencerek	19
4.8. A közösségi média platformok szabályozása és felelőssége	20
5. A közösségi média által generált volatilitás a kriptotőzsdéken	22
5.1. Az információs hatékonyság és az árazás közötti kapcsolat.....	22
5.2. Influencerek és közösségi véleményvezérek hatása	22
5.3. A “pump and dump” jelenség a közösségi médiában.....	23
6. A közösségi média alapú piaci manipuláció veszélyei	24
6.1. Piaci manipuláció esetei a kriptotőzsdéken	24
6.2. Az algoritmusok és automatizált kereskedés hatása	24
6.3. A szabályozás kérdései és kihívása.....	25
6.4. Megoldási javaslatok a közösségi média alapú manipuláció ellen	26
7. Közöségi média stratégiai szerepe a kriptovaluta marketingben	27
7.1. Kriptovaluták népszerűsítése közösségi médián keresztül	27
7.2. ICO-k és tokenkibocsátások promóciója	27
7.3. A közösségi média és a reputáció menedzsment	28
8. Közöségi média által generált kriptopiaci események	29
8.1. Dogecoin és Elon Musk Twitter hatása	29
8.2. A Reddit és a GameStop jelenség átfedése a kriptovalutákkal	30
8.3. A Terra (LUNA) összeomlása és a közösségi média szerepe.....	31
9. Kutatás: Elon Musk Twitter aktivitásának hatása a kriptovaluták árfolyamára 2023-ban	32
9.1. Kutatási kérdések és hipotézisek	32

9.3. Kutatási módszerek kiválasztása.....	33
9.4. Adatgyűjtés	33
9.5. Kriptovaluta árfolyam adatok gyűjtése	34
9.6. Adatfeldolgozás és elemzés	35
9.7. Piaci volumen elemzés.....	35
9.8. Árfolyamkorrekciók elemzése	36
9.9. Eredmények értelmezése	36
9.10. Következtetések és javaslatok.....	37
9.11. További kutatási lehetőségek.....	38
10. Következtetések és javaslatok.....	39
10.1. Összegzés a közösségi média kriptopiacokra gyakorolt hatásáról.....	39
10.2. Lehetséges jövőbeli trendek a közösségi média és a kriptotőzsdék kapcsolatában	40
10.3. Javaslatok a szabályozók és a befektetők számára	40
Összefoglalás	42
Irodalomjegyzék	44
ÁBRAJEGYZÉK.....	46

Bevezetés

Szakedolgozatom témája „*A közösségi média manipulatív hatása a kriptotőzsdei működésre*”. Sokat gondolkoztam, mi legyen a tematikája a szakdolgozatomnak, végül az irányt teljes mértékben a szakmai kíváncsiság és a kriptotőzsde működése iránti érdeklődés vezérelték. Mindenképpen olyan témát szerettem volna, amelyet tanulmányaim során nem igazán, vagy csak nagyon felszínesen foglalkoztunk. A választásomat nagyban befolyásolta az is, hogy a kriptovaluták és a kriptotőzsdék az elmúlt években, sőt, talán inkább évtizedben gyorsan növekedtek, mígnem a globális pénzügyrendszer jelentős szereplőivé váltak. Továbbá azt is kijelenthetjük, hogy a 21. században nem csupán a hozzáértők, de a civil emberek is egyre információ-éhesebbek ezzel kapcsolatban. Az, hogy a közösségi média miért kapott ilyen jelentős szerepet a dolgozatban? Nagyon egyszerű. A social média mindenütt ott van, mindenre hatással van, nincs ez másképp a kriptotőzsdei működéssel sem.

A dolgozatomban kívánom érinteni az olyan kriptovaluták működését, mint a Bitcoin és az Ethereum, ezek ugyanis elég nagy piaci kapitalizációval rendelkeznek, és mindaz intézményi befektetők, mind a kisbefektetők erősen felfigyeltek rájuk. Nem meglepő, hogy az olyan közösségimédia platformok, mint a Twitter, a Reddit és a YouTube gyorsan beépültek a befektetők információgyűjtési szokásaiba, és a különféle gazdasági események befolyásolásának szinte már nélkülözhetetlen eszközeivé váltak.²

Kifejtem majd bővebben, hogy a közösségi média szerepe miért különösen fontos a kriptopiacokon, és hogyan köthető össze azzal, hogy az információáramlás sebessége és a piacok decentralizált jellege fokozott volatilitáshoz vezethet - a volatilitás röviden és tömören a befektetések kockázatának egyfajta mérőszámát jelenti. A hagyományos pénzügyi piacokkal ellentétben, ahol a tőzsdék viszonylag szabályozott környezetben működnek, a kriptotőzsdéket a közösségi térben zajló információcsere mozgatja. Bemutatom, hogy egy-egy online esemény, egyetlen tweet, blogbejegyzés vagy éppen Reddit-poszt milyen komoly árfolyammozgásokat képes elindítani.³

² Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. Quarterly Journal of Economics

³ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

A dolgozatom főképp a a közösségi média és a kriptotőzsdék közötti kapcsolat feltárására fókuszál, és kívánom azt megvizsgálni, hogy ezek az online platformok hogyan befolyásolják a kriptopiacok működését, az árfolyam-tendenciákat és a piacviselkedést. Ezeknek a hatásoknak a megismerése és megértése ugyanis kulcsfontosságú mind a befektetők, mind a szabályozók számára. A közösségi média ráhatása eléggé kiszámíthatatlan és megjósolhatatlan, azonban szignifikáns kockázatot jelenthet a pénzügyi piacok stabilitására.

Szakdolgozatom egyik elemi célja, hogy megvizsgáljam, a közösségimédia milyen mértékben és milyen módon befolyásolja a kriptotőzsdék működését, így a kutatásom is e köré építettem. A dolgozatom annak feltárására összpontosít, hogy a közösségi platformokon megjelenő különbözőértesítések milyen hatással vannak a kriptovaluták árfolyamára, a kriptovaluták szerepére a piaci manipulációban és a befektetői döntéshozatalra. Célom továbbá, hogy bemutassam a közösségi média és a kriptopiacok közötti kapcsolat jellemzőit, és elemezzem a befolyásolók szerepét ezekben a folyamatokban.⁴

A szakdolgozatomban az olyan kérdésekre is igyekszem keresni a válasz(oka)t, hogy

- milyen hatással van a közösségi média a kriptopénzek árfolyamára, és milyen mértékben játszik szerepet a piaci volatilitásban,
- milyen szerepet játszanak a közösségi média véleményvezérei, például az ismert influencerek, hírességek és technológiai vezetők a kriptopiacok alakításában,
- hogyan használják a közösségi médiát a kriptopiacok manipulálására, milyen technikákat használnak a piacok manipulálására a közösségi térben
- vagy éppen, hogy milyen kockázatokkal jár a közösségi média használata a piacok manipulálására a nem szabályozott kriptopénzpiacokon?⁵

Bízom benne, hogy ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása átláthatóbb képet fog nyújtani arról, hogy a kriptotőzsdék hogyan működnek a közösségi média befolyása alatt, és némi betekintést enged abba, hogy milyen előnyei és hátrányai vannak a közösségi média jelenlétnek a kripto piacán belül.

⁴ Ammous, S. (2021): The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking. Wiley.

⁵ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

1. A kriptotőzsdék fejlődése és működése

1.1. A kriptovaluták rövid története

A kriptovaluták története 2008-ban kezdődött, amikor egy Satoshi Nakamoto álnéven ismert személy (vagy csoport) publikálta a Bitcoin nevű decentralizált digitális valuta elméleti alapjait. Nakamoto célja az volt, hogy egy olyan digitális fizetőeszközt hozzon létre, amely nem függ központi hatóságoktól, például kormányoktól vagy bankoktól, és lehetővé teszi a közvetlen, peer-to-peer (P2P) tranzakciókat anélkül, hogy egy közvetítő intézményre lenne szükség.⁶

A Bitcoin 2009. január 3-án indult, amikor Nakamoto létrehozta az első blokkláncot, amely a Bitcoin tranzakciókat rögzítő nyilvános, megváltoztathatatlan adatbázis. A Bitcoin kezdetben csak szűk technológiai körökben terjedt el, azonban 2010-ben történt meg az első kereskedelmi felhasználás, amikor egy sokak számára ismert esemény történt: egy programozó 10.000 Bitcoinért vásárolt két pizzát. Ez az eset nemcsak a Bitcoin használatát, hanem konkrétan a kriptovaluták iránti érdeklődést is megnövelte.⁷

Ezekután a Bitcoin példáját követően számos más kriptovaluta is megjelent, amelyeket gyakran altcoinoknak neveznek. Ezek a kriptovaluták különböző célokat szolgálnak, van amelyik gyorsabb tranzakciókat, fejlettebb adatvédelmet vagy különböző pénzügyi alkalmazásokat igyekszik lehetővé tenni.⁸

2015-ben az Ethereum megjelenése újabb mérföldkő volt a kriptopiac fejlődésében, mivel a Bitcoin elsősorban digitális pénzként funkcionált, míg az Ethereum egy okosszerződés-alapú platformot kínált. Ez lehetőséget biztosított decentralizált alkalmazások (dApps) és más blokklánc-alapú rendszerek létrehozására.

Az elmúlt években a kriptovaluták száma, elterjedése és értéke is dinamikusan növekedett. A kriptovaluták alapvető technológiája, a blokklánc, folyamatos innovációkon megy keresztül, amely lehetővé tette újfajta pénzügyi rendszerek, kriptotőzsdék és decentralizált pénzügyi

⁶ Ammous, S. (2021): The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking. Wiley

⁷ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

⁸ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

alkalmazások létrejöttét.⁹ A kriptovaluták a hagyományos pénzügyi rendszerekkel szemben egy olyan új és rugalmas megoldást kínálnak, amely jóval gyorsabb, olcsóbb és átláthatóbb pénzügyi tranzakciókat tesz lehetővé világszerte.

1.2. A kriptotőzsdék alapvető működési mechanizmusai

A kriptotőzsdék olyan online platformok, ahol a felhasználók kriptovalutákat vásárolhatnak, adhatnak el vagy éppen kereskedhetnek is egymással. A hagyományos értéktőzsdékhez hasonlóan a kriptotőzsdék lehetőséget biztosítanak arra, hogy a különböző valuták és tokenek árfolyamváltozásaiból profitálhassanak a befektetők. Fontos azonban, hogy a kriptotőzsdék nem közvetlenül a nemzeti valutákhoz kötődnek, hanem digitális, decentralizált eszközökkel dolgoznak.

A kriptotőzsdék két fő típusra oszthatók: centralizált tőzsdékre (CEX) és decentralizált tőzsdékre (DEX). A centralizált tőzsdék olyan központi szervezetek által működtetett platformok, amelyek a kereskedést és a felhasználói eszközök tárolását felügyelik. Ezek a tőzsdék hasonlítanak a hagyományos brókercégekhez, mivel közvetítő szerepet töltenek be a vevők és az eladók között. A felhasználóknak általában regisztrálniuk kell, és a személyazonosságukat igazolniuk kell a kereskedés előtt. Ilyen tőzsdék például a Binance, a Coinbase vagy a Kraken.¹⁰

Ezzel szemben a decentralizált tőzsdék nem igényelnek központi irányítást. Ezek a platformok okosszerződésekre és blokklánc-technológiára épülnek, amelyek lehetővé teszik, hogy a felhasználók közvetlenül egymással kereskedjenek. Mivel a decentralizált tőzsdék nem tárolnak felhasználói eszközöket, és nincs is szükségük központi adminisztrációra, gyakran mégis magasabb fokú adatvédelmet és biztonságot nyújtanak. A legismertebb DEX platformok közé tartozik az Uniswap, a SushiSwap és a PancakeSwap.¹¹

A kriptotőzsdék alapvető működési mechanizmusai közé tartozik a rendelési könyv (order book) használata, amely összegyűjti a felhasználók vételi és eladási megbízásait, valamint a market maker funkciók, amelyek biztosítják a likviditást a piacon. A centralizált tőzsdék likviditási tartalékokat használnak a stabil piaci árak fenntartására, míg a decentralizált tőzsdék

⁹ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

¹⁰ Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. Quarterly Journal of Economics.

¹¹ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

likviditási poolokat alkalmaznak, ahol a felhasználók saját tokenjeikkel járulnak hozzá a likviditáshoz, és ezért cserébe jutalékot kapnak.¹²

2. A decentralizált pénzügyi rendszerek (DeFi)

A decentralizált pénzügyek (DeFi) forradalmasították a kriptopénzek világát, lehetővé téve a hagyományos pénzügyi rendszerek funkcióinak decentralizált, blokklánc-alapú változatait. A DeFi olyan pénzügyi alkalmazásokat takar, amelyek okoszerződésekre épülnek, és lehetővé teszik a közvetlen tranzakciókat és pénzügyi szolgáltatásokat központi intézmények nélkül.

A DeFi alkalmazások széles skáláját foglalják magukba, beleértve a hitelezést, a kölcsönfelvételt, a biztosítást, a decentralizált tőzsdéket (DEX-eket), valamint különböző hozamnövelő stratégiákat, például a liquidity mining és yield farming tevékenységeket. Ezek az alkalmazások gyakran Ethereum vagy más fejlett blokklánc-platformok (pl. Binance Smart Chain, Solana) alapjain működnek, mivel ezek támogatják az okoszerződések működését. A DeFi rendszer lényege, hogy a pénzügyi műveleteket automatizált okoszerződések irányítják, amelyek közvetítők nélkül, közvetlenül a felhasználók között hajtják végre a tranzakciókat.¹³

Ezek a rendszerek átláthatóak, ellenőrizhetőek és mindenki számára hozzáférhetőek, aki rendelkezik internetkapcsolattal és/vagy digitális pénztárcával. A decentralizált pénzügyi rendszerek előnyei közé tartozik a pénzügyi szabadság, a globális hozzáférés és az alacsony tranzakciós költség is. Ezen felül a DeFi esélyt ad arra is, hogy a felhasználók passzív jövedelmet generáljanak azáltal, hogy részt vesznek a likviditás biztosításában vagy kriptovalutákat helyeznek el különböző hozamokat kínáló protokollokban.¹⁴

Azonban a DeFi rendszereknek természetesen megvannak a nehézségei is, mivel gyakran magasabb kockázatokkal járnak, mint a hagyományos pénzügyi rendszerek. A nehézségek közé sorolhatjuk a biztonsági hibákat, a blokkláncokon előforduló támadásokat, a volatilis árfolyamokat, valamint a szabályozási bizonytalanságot egyaránt. A kriptopénzek és a DeFi rendszerek szabályozása világszerte eltérő, és sok ország még mindig nem rendelkezik egységes irányelvekkel ezen rendszerek működésére vonatkozóan.

¹² Ammous, S. (2021): *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.

¹³ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

¹⁴ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): *Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media*. *Lecture Notes in Computer Science*.

A decentralizált pénzügyek növekedése gyors és jelentős hatással van a globális pénzügyi ökoszisztémára. Az alábbiakban részletesebben áttekintjük a DeFi rendszer főbb területeit:

2.1. Decentralizált hitelezés és kölcsönfelvétel

A DeFi egyik legnépszerűbb alkalmazási területe a decentralizált hitelezés és kölcsönfelvétel. A hagyományos bankrendszerrel szemben, ahol a hitelintézetek közvetítőként járnak el, a DeFi lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználók közvetlenül egymástól vehessenek fel hitelt vagy nyújtsanak a másoknak kölcsönt. A legnépszerűbb DeFi platformok, mint például az Aave, a Compound és a MakerDAO, okoszerződésekre épülnek, amelyek automatikusan kezelik a hitelezési feltételeket, a kamatok kifizetését, valamint a biztosítékok alkalmazását.¹⁵

A DeFi platformok egyedisége véleményem szerint abban rejlik, hogy a felhasználók által nyújtott hitelek gyakran kriptovaluták formájában fedezik, és a kölcsönfelvételhez biztosítékot kell nyújtaniuk, amelyek általában magasabb értékűek, mint a felvett hitel. Ezt túlbiztosításnak nevezzük. Ez az, ami minimalizálja a hitelezési kockázatokat, mivel ha az adós nem teljesíti a kötelezettségeit, a biztosíték automatikusan eladható, és a hitelezők visszakapják befektetett eszközeiket.¹⁶

A decentralizált hitelezési platformok előnyei közé tartozik az átláthatóság és a globális elérhetőség, valamint a kamatok automatikus beállítása a piaci feltételek alapján. Ezek a rendszerek jelentős lehetőségeket kínálnak a pénzügyi befektetések diverzifikálására és a passzív jövedelemszerzésre a hitelezők számára.¹⁷

2.2. Liquidity mining és yield farming

A **liquidity mining** és a **yield farming** szintén fontos elemei a DeFi ökoszisztémájának. Ezek alapvetően olyan módszerek, amelyek során a felhasználók likviditást biztosítanak a decentralizált tőzsdéken vagy más DeFi protokollokon, és cserébe jutalékot vagy más pénzügyi eszközöket kapnak. A liquidity mining során a felhasználók kriptovalutákat helyeznek el egy likviditási **pool**ban, amelyet a platform más felhasználók tranzakcióihoz használ fel. Az olyan

¹⁵ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

¹⁶ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

¹⁷ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

platformok, mint például az Uniswap, jutalmazza a felhasználókat a poolba helyezett tokenek után kapott kereskedési díjak egy részével.¹⁸

A yield farming egyébként a likviditás biztosítására épül, amely során a felhasználók kriptovalutákat helyeznek el különböző platformokon, és jutalmakat kapnak ezért cserébe. A hozamok elég magasak lehetnek, mivel a platformok arra ösztönzik a felhasználókat, hogy támogassák a likviditást és ezáltal növeljék az ökoszisztéma megfelelő működését.¹⁹ Azonban ezek a stratégiák gyakran magasabb kockázatokkal is járnak, hiszen a befektetett eszközök értéke rendkívül változó lehet, valamint a platformok technikai kockázatai (például okoszerződés-hibák) is jelentős problémákat okozhatnak.

2.3. Stabil érmék (stablecoinok)

A decentralizált pénzügyi rendszerek egyik kulcsfontosságú eleme a stabil érme (stablecoinok), amelyek célja a kriptovaluták árfolyamának ingadozásával járó kockázatok csökkentése. A stabil érme olyan kriptoeszközök, amelyek értékét egy stabil, hagyományos valuta vagy eszköz, például az amerikai dollár, az euró, vagy akár egy nyersanyag (például arany) árfolyamához kötik.

Az egyik legismertebb stabil érme a Tether (USDT), ennek az értékét például az amerikai dollárhoz köti, így az 1 USDT általában mindig 1 USD-nek felel meg.²⁰ Más stabil érme, mint például a USD Coin (USDC) vagy a DAI, szintén a dollárhoz vannak kötve, de eltérő mechanizmusokat használnak a stabilitás fenntartására. A DAI például decentralizált módon, túlbiztosított kriptovaluta-fedezettel működik, így a decentralizációt is támogatja. A stabil érme elterjedése azért különösen fontos a DeFi rendszerekben, mert ezek által a felhasználók stabil pénznemet tudnak használni a kriptopénzek volatilitásával szemben. A stabil érme fontos szerepük van a DeFi hitelplatformokon, valamint a kereskedés során, ahol a stabil árfolyamok segítik a piaci szereplőket a kockázatmenedzsmentben.²¹

¹⁸ Ammous, S. (2021): *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.

¹⁹ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World*. Penguin

²⁰ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

²¹ Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): *Measuring Economic Policy Uncertainty*. *Quarterly Journal of Economics*.

2.4. Decentralizált biztosítás

A DeFi egyik legjobban fejlődő területe a decentralizált biztosítás, amely az okosszerződések segítségével lehetőséget biztosít a különféle kockázatok elleni védelemre. A decentralizált biztosítási rendszerek különösen fontosak lehetnek a DeFi platformokon, ahol a felhasználók jelentős eszközöket helyeznek el, és olyan nagy technikai kockázatokkal szembesülhetnek, mint a hackertámadások vagy éppen az okosszerződés-hibák.²²

A decentralizált biztosítók, példánjaként a Nexus Mutual vagy az InsurAce, arra specializálódtak, hogy a felmerülő okosszerződés-hibák vagy platformi problémák ellen nyújtsanak védelmet. Ezek a biztosítási rendszerek közösségi alapúak, ahol a felhasználók hozzájárulnak a biztosítási poolhoz, és jutalmat kapnak akkor, ha nem történik kifizetés, viszont védelmet élveznek, ha bekövetkezik egy káresemény.

2.5. Kockázatok és szabályozási kérdések a DeFi-ben

Amellett nem szabad elmenni szó nélkül, hogy a DeFi rendszerek gyors növekedése számos kockázatot is magában rejt. A legnagyobb kockázatok közé tartozik a volatilitás, hiszen a kriptovaluták piaci értékei rendkívül gyorsan változhatnak, ami a befektetők számára nagy veszteségeket okozhat. Emellett a technológiai kockázatok is jelentősek: mivel a DeFi rendszerek alapja az okosszerződések működése, egyetlen programozási hiba is súlyos pénzügyi veszteségekhez vezethet. Továbbá, mivel a DeFi platformok gyakran anonimak és nem központosítottak, nehéz lehet a felhasználók jogainak érvényesítése és a pénzügyi veszteségek helyreállítása.²³

A szabályozás kérdései is kiemelten fontosak a DeFi-ben. A hagyományos pénzügyi szabályozások gyakran nem alkalmazhatók a decentralizált rendszerekre, mivel azok nem rendelkeznek központi hatósággal.²⁴ A kormányok világszerte próbálnak új szabályozási kereteket kialakítani a kriptopiacok és a DeFi alkalmazások számára, de ezek még gyakran kezdetlegesek vagy ellentmondásosak. A decentralizált pénzügyek tehát rendkívül ígéretesnek tűnnek, mivel demokratizálják a pénzügyi szolgáltatásokat és csökkentik a közvetítők

²² Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

²³ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

²⁴ Narayanan, A., Bonneau, J., Felten, E. (2016): Bitcoin and Cryptocurrency Technologies. Princeton University Press.

szükségességét. Ugyanakkor a kockázatok és a szabályozási kérdések megfelelő kezelése elengedhetetlen ahhoz, hogy a DeFi rendszerek hosszú távon fenntarthatók és biztonságosak legyenek.²⁵

3. A közösségi média szerepe a pénzügyi piacokon

Az utóbbi évtizedben a közösségi média térnyerése gyökeresen átalakította a különböző iparágakat, így köztük a pénzügyi piacokat is. Az online platformok – az Instagram, a Facebook, a Twitter, a Reddit és a YouTube – lehetőséget biztosítanak az információk gyors, globális szintű terjedésére. A befektetők, kereskedők és hétköznapi emberek ezeket a felületeket használják fel gazdasági és pénzügyi információk megosztására, elemzésére és vitatására. A közösségi média nemcsak az információ terjedését gyorsítja fel, hanem a piacokra is közvetlen hatást gyakorol, új lehetőségeket és kihívásokat teremtve a szereplők számára.²⁶

3.1. A közösségi média térnyerése a gazdaságban

A közösségi média gyors fejlődése nemcsak a mindennapi kommunikációt formálta át, hanem jelentős gazdasági hatással is bír. Az interneten megosztott tartalmak elérhetősége, a széles körű felhasználói bázis és a valós idejű információcsere lehetősége átalakította az üzleti modelleket, a fogyasztói szokásokat, és nem utolsósorban a pénzügyi piacok működését is. A közösségi média platformok folyamatosan bővülő felhasználói köre hatalmas információs hálózatot hozott létre, amely révén a gazdasági és pénzügyi döntések egyre inkább a kollektív vélemények és a virális tartalmak befolyása alá kerültek.²⁷

A közösségi média egyik legfontosabb előnye az egyszerűség és az információ terjedésének sebessége. Míg korábban a befektetők és a gazdasági szereplők hagyományos hírforrásokból szerezték be a piaci adatokat, ma már egy-egy Twitter-poszt vagy Reddit-vita pillanatok alatt elérhet több millió felhasználót. Ez a jelenség az információs hatékonyság jelentős

²⁵ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. *Economic Letters*.

²⁶ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. *Journal of Financial Markets*

²⁷ Ammous, S. (2021): *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.

növekedéséhez vezetett, bár ezzel egyidejűleg a félrevezető vagy pontatlan információk terjedése is növekedett, ami megint csak egy újabb problémaforrás.²⁸

3.2. A hagyományos pénzügyi piacok és a közösségi média kapcsolata

A hagyományos pénzügyi piacokon korábban az intézményi befektetők és a szakértők domináltak, akik professzionális elemzések, adatok és hírforrások alapján hoztak döntéseket. A közösségi média elterjedése azonban totálisan felborította ezt a hierarchiát. A nyilvános platformokon lehetővé vált, hogy az egyéni befektetők és amatőr elemzők is aktívan részt vegyenek a gazdasági diskurzusban, így újabb szereplőkkel gazdagítva a piaci közösséget.²⁹

Az egyik legismertebb példa erre a Reddit “WallStreetBets” közösségének szerepe a GameStop-részvények árfolyamának drámai megugrásában 2021 elején. Ez az eset tökéletesen rávilágított mindenki számára arra, hogy a közösségi média csoportos erőfeszítései képesek felborítani a hagyományos piaci egyensúlyokat, és jelentős volatilitást okozni. A kisbefektetők által szervezett akciók újfajta kihívást jelentenek a piaci szabályozók és az intézményi szereplők számára, hiszen a közösségi média segítségével koordinált piaci tevékenység megkerülheti a hagyományos kereskedési stratégiákat.³⁰

Ezenkívül a közösségi média a befektetési stratégiák terén is jócskán hozott változásokat. Az újonnan belépő kisbefektetők egyre inkább a platformokon elérhető tanácsokra, közösségi ajánlásokra alapozzák döntéseiket, ahelyett, hogy hagyományos pénzügyi tanácsadókat kérnének fel. Ez megváltoztatja a befektetési kultúrát is egyébként, hiszen a döntések sok esetben nem szigorú elemzéseken, hanem sokkal inkább a közösségi véleményeken alapulnak.³¹

3.3. A közösségi média sajátosságai és hatása a befektetői viselkedésre

A közösségi média legnagyobb sajátossága, mint azt fentebb említettem, a gyorsaság és a nyilvánosság. A befektetési tippek, hírek és vélemények azonnal elérhetővé válnak a

²⁸ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

²⁹ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

³⁰ Sovbetov, Y. (2018): Factors influencing cryptocurrency prices: Evidence from Bitcoin, Ethereum, Dash, Litecoin, and Monero

³¹ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

nagyközönség számára, és ez azért jelentős mértékben felgyorsítja a piaci mozgásokat. Az egyes platformokon az ismert személyiségek, például influencers vagy hírességek közvetlenül befolyásolják a befektetési döntéseket. Elon Musk már többször is jelentős árfolyamelmozdulásokat idézett elő egyszerű Twitter-posztokkal.³²

A közösségi média jelenléte miatt a befektetők egyre inkább hajlamosak az impulzív döntésekre, mivel az online közösségek által generált hype könnyen túlereagálásokat válthat ki. Az ilyen helyzetek gyakran rövid távú volatilitáshoz vezetnek a piacokon, mivel a befektetők nagy része azonnali profitra törekszik, és nem feltétlenül hosszú távú befektetési stratégiák alapján cselekszik.³³

Az érzelmek szerepe is jelentősen megnőtt: a közösségi médiában kialakuló “FOMO” (fear of missing out) jelenség – azaz a kimaradástól való félelem – sokakat arra ösztönöz, hogy gyorsan reagáljanak a piaci mozgásokra, még ha az nem is mindig jól megalapozott.³⁴

A közösségi média már nemcsak információs platformként, hanem a piaci dinamika alakítójaként is működik. Bár, sok esetben elősegíti az információs hatékonyságot és új lehetőségeket nyit meg a kisbefektetők számára, komoly kockázatokat is hordoz magában, különös tekintettel a volatilitásra és a piaci manipulációra.³⁵

³² Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. *Economic Letters*.

³³ López, C., & Román, S. (2021): The impact of social media on the cryptocurrency market: The role of influencers and market sentiment

³⁴ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World*. Penguin

³⁵ Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. *Quarterly Journal of Economics*.

4. A közösségi média platformok és a kriptotőzsdék kapcsolata

A közösségi média szerepe a kriptotőzsdék és a kriptovaluták világában kulcsfontosságú, hiszen ezek a platformok globális szinten lehetőséget biztosítanak az információk megosztására, a közösségi elemzésre, valamint a piaci eseményekre való gyors reagálásra. A decentralizált természetük miatt a kriptopiacok rendkívül érzékenyek a hírekre, véleményekre és spekulációkra, amelyeket a közösségi média platformok könnyen közvetíthetnek világszerte.³⁶

4.1. A Reddit és a kriptotőzsdék

Mostanában talán a Reddit az egyik legfontosabb közösségi fórum a kriptovaluták és kriptotőzsdék világában, hiszen itt a felhasználók könnyen hozzáférhetnek a legfrissebb hírekhez, piaci elemzésekhez, valamint a különböző kriptovalutákhoz kapcsolódó beszélgetésekhez. Kommentelhetnek, olvashatnak, informálódhatnak és kommunikációt és kezdeményezhetnek a különböző tőzsdei témákkal kapcsolatban. Az olyan alreddit közösségek, mint a *r/Bitcoin*, *r/Cryptocurrency* és *r/Ethereum* óriási hatással vannak a piacok mozgására. Ezekben a csoportokban a felhasználók szabadon megoszthatják gondolataikat, valamint véleményeiket a kriptovalutákról és azok jövőbeli kilátásairól.³⁷

Egyik legismertebb példa a Reddit hatására a 2021-es GameStop short squeeze esete, amely során a *r/WallStreetBets* közösség fellépése masszívan felborította a hagyományos tőkepiacokat, és ezzel egyidejűleg a kriptopiacokon is éreztette hatását. Hasonló módon a Reddit közösségek képesek voltak egyes kriptovaluták, mint például a Dogecoin, népszerűségét drasztikusan megnövelni, ami jelentős piaci árfolyamugrásokhoz vezetett.³⁸

A Reddit szerepe eléggé kettős: egyrészt lehetőséget nyújt a kisbefektetőknek, hogy közvetlenül kapcsolódjanak egymáshoz és együtt alakítsák a piaci eseményeket, másrészt elég veszélyes terep. A spekuláció, a félelem és a piacok túlreagálása gyorsan elterjedhet, és ez nagymértékben növeli a piac volatilitását. A Redditen terjedő álhírek és dezinformációk szintén

³⁶ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. *Economic Letters*.

³⁷ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. *Journal of Financial Markets*

³⁸ Ammous, S. (2021): *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.

komoly hatással lehetnek a piaci mozgásokra, ami már most számos bizonytalanságot eredményezett.

4.2. A Twitter és a kriptopiacok

A Twitter egy másik kiemelkedő közösségi platform a kriptopénzek világában. Az évek során a Twitter a kriptopiac egyik leggyorsabb információforrásává vált, mivel sok kriptovaluta-projekt vezetői, fejlesztői és piaci elemzői aktívan használják a platformot közlemények, elemzések és vélemények megosztására. A Twitteren különösen nagy jelentősége van a gyors információáramlásnak, hiszen egyetlen tweet is képes jelentős piaci mozgásokat előidézni.³⁹

Egyik legismertebb példa erre Elon Musk, a Tesla vezérigazgatója, aki többször is befolyásolta a kriptopiacokat különböző tweetjeivel. 2021-ben Musk számos alkalommal tweetelt a Bitcoin és a Dogecoin kapcsán, ami hatalmas árfolyam-ingadozásokat eredményezett. Egyes esetekben a Bitcoin árfolyama jelentősen emelkedett vagy csökkent egy-egy Musk tweet hatására, ami rámutatott arra, hogy a közösségi média figyelemreméltó hatással lehet a kriptopiacok volatilitására.⁴⁰

A Twittert egyébként számos kriptotőzsde, például a Binance, Coinbase vagy a Kraken is használja hivatalos kommunikációra, ahol bejelentéseket tesznek új kriptovaluták listázásáról, technikai frissítésekről, valamint a piacot érintő egyéb fontos információkról. Ez a közvetlen és gyors kommunikáció segíti a kereskedőket abban, hogy azonnal reagáljanak az új információkra.⁴¹

Ugyanakkor a Twitteren szintén jelen van a dezinformáció és a FOMO (fear of missing out) hatása, amely miatt a befektetők gyakran irracionálisan cselekszenek. A piac ezen reakciói növelhetik a buborékok kialakulásának esélyét és persze a volatilitást.⁴²

4.3. TikTok

³⁹ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

⁴⁰ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

⁴¹ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

⁴² Ammous, S. (2021): The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking. Wiley.

A TikTok rövid, gyorsan fogyasztható videós tartalmai miatt különösen népszerű a fiatal generációk körében. A TikTok felhasználók gyakran osztanak meg befektetési tanácsokat, elemzéseket és szeretik kifejezni véleményüket a kriptovalutákról. Az olyan kihívások, mint a Dogecoin Challenge, rendkívül népszerűvé váltak, és hatalmas tömegeket mozgattak meg, ami persze szinte azonnal a Dogecoin árfolyamának drasztikus emelkedéséhez vezetett.⁴³

A TikTok hatása valószínűleg abban rejlik, hogy könnyen viralizálódnak a tartalmak, így rövid idő alatt hatalmas közönséget képesek elérni, ha felkapnak egy videót. Ennek köszönhetően a platformon megosztott információk gyorsan terjednek, ez csakugyan képes befolyásolni a kriptopiacokat. Ugyanakkor a TikTok használata kockázatos is lehet, mivel a tartalmak sokszor nem megbízhatóak, és a felhasználók hajlamosak értelmetlen tanácsok és gondolatok alapján döntéseket hozni, anélkül, hogy valóban tisztában lennének a dolgokkal.

4.4. YouTube

A YouTube egy másik fontos közösségi média platform, ahol kriptovalutákról szóló tartalmak elérhetőek. Számos kriptovaluta elemző, influencer és tartalomkészítő használja a YouTube-ot arra, hogy részletes piaci elemzéseket, oktatóvideókat és befektetési tanácsokat osszon meg. Az olyan influencerek, mint például Ivan on Tech vagy BitBoy Crypto, több millió követővel rendelkeznek, és jelentős befolyással bírnak a közönségük döntéseire.⁴⁴

A YouTube előnye, hogy hosszabb formátumú, részletes tartalmak készíthetők, amelyek alaposabb elemzéseket nyújtanak a felhasználók számára. Az oktatóvideók segítségével a nézők jobban megérthetik a kriptovaluták működését, és tájékozottabb döntéseket hozhatnak. Azonban természetesen itt is jelen van az a kockázat, hogy a túlzottan optimista vagy teoretikus tartalmak félrevezetik a kezdő befektetőket, akik ennek következtében pénzügyi veszteségeket szenvedhetnek el.⁴⁵

4.5. A közösségi média és a kriptopiac manipulációja

⁴³ Xie, H., Chen, Y., Wu, D., & Zhang, Y. (2020): Market sentiment and return predictability: Evidence from cryptocurrency tweets.

⁴⁴ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

⁴⁵ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

A közösségi média platformok nemcsak információs csatornaként, hanem gyakran a piac manipulálásának eszközeként is szolgálnak. Az úgynevezett pump and dump stratégiák különösen elterjedtek a kriptovilágban, ahol egyes befektetői csoportok szándékosan növelik egy kriptovaluta árfolyamát, majd amikor az eléri a kívánt szintet, tömegesen eladják eszközeiket, ezzel összeomlást idézve elő.⁴⁶

A közösségi média tehát egyszerre szolgálhat eszközként a tájékozódásra és a közösségi tudásmegosztásra, de nemcsak lehetőségeket, hanem komoly kockázatokat is jelent a befektetők és a szabályozók számára. A közösségi média által generált hírfolyamok, influencerek tevékenységei és a közösségi kampányok mind jelentős mértékben befolyásolhatják a kriptopiacok mozgását, így a közösségi média stratégiai szerepe kiemelkedő a kriptoprojektek marketingjében és a piaci folyamatok alakulásában.⁴⁷

A decentralizált és szabályozatlan természet miatt a kriptopiacok különösen érzékenyek a közösségi média általi spekulációkra, és ennek következtében könnyebben ki vannak téve a változásnak.

4.6. A közösségi média szerepe a piaci hangulat formálásában

A közösségi médiának jelentős hatása van a kriptopiacok általános piaci hangulatára. Az olyan fogalmak, mint a FOMO (fear of missing out) és a FUD (fear, uncertainty, doubt – félelem, bizonytalanság, kétely), a kriptopiac szerves részévé váltak, és nagyban befolyásolják a kereskedők viselkedését.⁴⁸

- **FOMO:** A FOMO hatás azzal jár, hogy a befektetők félnek kihagyni egy gyorsan emelkedő valutába történő befektetést, ezért meggondolatlanul és talán túl gyorsan is vásárolnak. A közösségi médiában gyakran találkozunk olyan tartalmakkal, amelyek hirtelen áremelkedéseket hirdetnek meg, ami sok kisbefektetőt hajt a piacra anélkül, hogy megfelelően mérlegelnék a kockázatokat.

⁴⁶ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

⁴⁷ Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. *Quarterly Journal of Economics*.

⁴⁸ ⁴⁸ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. *ACM Transactions*.

- **FUD:** A közösségi médiában terjedő hamis hírek és negatív információk miatt a befektetők pánikszerűen adhatják el kriptoeszközeiket, ezáltal még nagyobb volatilitást idézve elő. A FUD-t gyakran szándékosan alkalmazzák manipulációs eszközként, hogy az árfolyamokat lejjebb nyomják, és ezáltal olcsóbban lehessen visszavásárolni az eszközöket. A piaci hangulatot nagyban formálják azok a trendek és vélemények, amelyek a közösségi médiában terjednek. A pozitív hírek és vélemények gyors árfolyamemelkedéseket, míg a negatív hírek pánikeladásokat válthatnak ki, amelyek akár hosszú távú hatást is gyakorolhatnak egyes kriptovalutákra vagy a piac egészére.

4.7. A közösségi média és a kriptopari influencerek

A kriptopari influencerek szerepe különösen kiemelkedő a közösségi médiában. Ezek a véleményvezérek gyakran jelentős követőbázissal rendelkeznek, és rendszeresen osztanak meg a kriptotőzsdével kapcsolatos meglátásokat, de sokszor még befektetési tanácsokat is.⁴⁹ A kriptoinfluencerek hatása óriási lehet, hiszen egy-egy ajánlásuk vagy figyelmeztetésük akár több millió követő befektetési döntéseit is befolyásolhatja. A kriptoinfluencerek tevékenysége azonban kettős: egyrészt segíthetnek a piacok oktatásában és tájékoztatásában, másrészt viszont gyakran pénzügyi érdekek vezérelhetik őket, amelyek nem minden esetben esnek egybe követőik érdekeivel. Például egyes influencerek előre megvásárolhatnak egy eszközt, majd nyilvánosan népszerűsíthetik azt, ami az árfolyam növekedéséhez vezet, ezután pedig saját hasznukra realizálhatják a nyereséget (ez a pump and dump jelenség). Emiatt a követők részéről is körültekintés szükséges az ilyen tartalmak fogyasztása során. Az alábbiak szeretnék ismertetni néhány olyan kripto-véleményvezért, akik nagy befolyással vannak a piac működésére.

1. Elon Musk

Tesla és SpaceX vezérigazgatója, a Twitter tulajdonosa. Muska gyakran oszt meg tweeteket a kriptovalutákról, különösen a Dogecoinről és a Bitcoinról, amelyek rövid időn belül jelentős piaci mozgásokat okoznak.⁵⁰

⁴⁹ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

⁵⁰ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

2. Vitalik Buterin

Ethereum társalapítójaként Buterin nagy befolyással bír a blokklánc technológiákra, különösen az Ethereum 2.0. fejlesztésével és az intelligens szerződések technológiájával kapcsolatban.

3. Changpeng Zhao

Binance vezérigazgatója, és a Twitteren gyakran nyilatkozik piaci eseményekről, szabályozási kérdésekről, és technológia fejlesztésekről.

4. Michael Saylor

Microstrategy vezérigazgatója, nagy befektetője a Bitcoinnak és vállalata többmilliárd dollár értékben vásárolt kriptovalutát. Rendszeresen megosztja nézetei a Bitcoin jövőjéről és a makrogazdasági hatásairól.

5. Anthony Pompliano

Rendszeresen oszt meg tartalmakat a kriptovalutákról, és több platformon, pl, YouTube-on és podcastjain keresztül befolyásolja a közösség véleményét. Pompliano befektető, kriptohírlevél-író és podcaster.

6. Andreas M. Antonopoulos

Népszerű könyvekkel és előadásokkal járult hozzá a Bitcoin és a blokklánc technológia oktatásához, így széles körben elismert véleményvezér a kriptoiparban.

7. PlanB

Híres a „Stock-to-Flow” (S2F) modelljéről, amely a Bitcoin jövőbeni árfolyamát próbálja megjósolni. Elemzései és előrejelzései nagy figyelmet kapnak a közösségi médiában.⁵¹

4.8. A közösségi média platformok szabályozása és felelőssége

Ahogy a kriptopiacok egyre nagyobb teret nyernek a globális gazdaságban, a közösségi média platformok szabályozása és felelőssége is egyre inkább előtérbe kerül. A

⁵¹ Ammous, S. (2021): The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking. Wiley.

kriptovalutákkal kapcsolatos álhírek, dezinformációk és manipulációk visszaszorítása érdekében a különböző közösségi média platformoknak lépéseket kell tenniük.⁵²

- **Twitter és Reddit:** Ezek a platformok megpróbálják szigorítani a szabályozásukat a kriptovalutákkal kapcsolatos posztok körül, például címkézhetik a megtévesztő vagy potenciálisan kockázatos tartalmakat. Mindazonáltal nehéz teljes mértékben ellenőrizni a tartalom hitelességét egy decentralizált közösségi platformon.

- **YouTube és TikTok:** Ezeken a platformokon szintén megjelennek szabályozások, például a szponzorált tartalmak kötelező jellegű megjelölése. Azonban a gyorsan változó és virális tartalmak miatt ezeken a platformokon is kihívás megakadályozni a félrevezető vagy manipulációs célú tartalmak terjedését. A szabályozási törekvések ellenére a decentralizált kriptopiacok jellegéből adódóan a közösségi média platformok továbbra is kulcsszereplői maradnak a piaci folyamatok alakításának, és folyamatos felügyeletre van szükség ahhoz, hogy ezek a platformok ne váljanak a piaci manipuláció eszközeivé.⁵³

Tehát a közösségi média platformok szerepe a kriptotőzsdék és kriptopiacok világában rendkívül meghatározó. Az olyan platformok, mint a Reddit, Twitter, YouTube és TikTok, nemcsak információs forrásként szolgálnak a kriptovaluták piacán, hanem képesek a befektetők döntéseit közvetlenül befolyásolni. Bár ezek a platformok sok esetben megkönnyítik a piaci információk elérését és terjesztését, egyúttal kockázatot is jelentenek a manipuláció, a dezinformáció és a spekuláció növekedése miatt.⁵⁴

A közösségi média befolyása a kriptovaluták piaci hangulatára, a FOMO és FUD jelenségekre, valamint az influencerek tevékenységére egyaránt rendkívül erős. Ahogy a kriptopiacok tovább fejlődnek és növekednek, a közösségi média platformok szabályozásának és felelősségének kérdése is egyre fontosabbá válik annak érdekében, hogy a piac stabil és átlátható maradjon.⁵⁵

⁵² Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

⁵³ López, C., & Román, S. (2021): The impact of social media on the cryptocurrency market: The role of influencers and market sentiment

⁵⁴ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

⁵⁵ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

5. A közösségi média által generált volatilitás a kriptotőzsdéken

A kriptovaluták piaci közismerten volatilisak, azaz gyakran és jelentősen változik az árfolyamuk. Ennek a volatilitásnak egyik legfontosabb tényezője a közösségi média hatása, amelyen keresztül információk, hírek, pletykák és félrevezető találgatások áramlanak. A decentralizált természetű kriptovaluta piac különösen érzékeny az olyan információkra, amelyek gyorsan és nagy közönséghez jutnak el.⁵⁶

5.1. Az információs hatékonyság és az árazás közötti kapcsolat

Szakirodalmak szerint az információs hatékonyság elmélete szerint egy piac akkor hatékony, ha az árak azonnal és pontosan tükrözik az elérhető információkat. A hagyományos tőzsdék viszonylag jól szabályozottak, és az információk áramlása viszonylag kontrollált. Ezzel szemben a kriptopiacok rendkívül gyorsan reagálnak a közösségi médiában terjedő hírekre és információkra, ami gyakran nem tükrözi pontosan az eszközök valós értékét. A közösségi médiában megjelenő hírek és spekulációk, akár valósak, akár hamisak, gyorsan elterjednek, ami gyakran pillanatok alatt nagymértékű árfolyamváltozásokat eredményezhet.⁵⁷

Az információ elérése a kriptopiacokon sokkal szélesebb közönséget érint, hiszen a kriptovaluták kereskedői gyakran a közösségi médiára hagyatkoznak elemzések és piaci döntéseik meghozatala során. Ennek következtében egy híres influencer egyetlen tweetje vagy egy népszerű TikTok videó jelentős árfolyamingadozásokat generálhat, még akkor is, ha az információ nem rendelkezik megbízható és értékes alapokkal.⁵⁸

5.2. Influencerek és közösségi véleményvezérek hatása

A közösségi médiában aktív influencerek és véleményvezérek rendkívüli hatással bírnak a kriptopiacokra. Elon Musk tökéletes példa erre, akinek egy-egy tweetje jelentős hatást gyakorol a piaci árakra. Ez remekül mutatja, milyen mértékben képesek ezek a személyek a piacot alakítani. Musk Dogecoinnal kapcsolatos tweetjei nem egyszer több mint 20%-os emelkedést

⁵⁶ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

⁵⁷ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

⁵⁸ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

eredményeztek egyetlen nap alatt, annak ellenére, hogy az érintett kriptovalutát nem támasztotta alá jelentős technológiai vagy piaci fejlesztés. Az influencerek hatása abból adódik, hogy a közösségi médiában egyszerre hatalmasabb embertömeget érhetnek el, és közvetlenül befolyásolhatják a befektetési döntéseket. Az átlagos befektetők sok esetben nem végeznek mélyreható technikai vagy fundamentális elemzéseket, és gyakran a közösségi médiában megjelenő tartalmakra alapozzák döntéseiket, ami tovább fokozza a volatilitást.⁵⁹

5.3. A “pump and dump” jelenség a közösségi médiában

A pump and dump stratégia egy olyan manipulatív gyakorlat, amely során egy csoport befektető mesterségesen felhajtja egy eszköz árfolyamát (pump), majd az emelkedés csúcspontján tömegesen eladja eszközeit, ezzel összeomlást idézve elő (dump). A közösségi média platformok, mint a Reddit, Twitter vagy a Telegram, ideális terepei az ilyen tevékenységek szervezésének, mivel a felhasználók gyorsan és anonim módon tudnak csoportos döntéseket hozni.⁶⁰

A kriptopiacok szabályozatlansága és a volatilitás iránti hajlama különösen vonzóvá teszi az ilyen manipulációkat. A kisbefektetők könnyen esnek áldozatul, mivel gyakran nem rendelkeznek megfelelő információval ahhoz, hogy felismerjék a mesterséges árfolyammozgásokat. Az ilyen esetek nemcsak az egyéni befektetők számára jelenthetnek komoly veszteségeket, hanem hosszú távon alááshatják a kriptopiacba vetett bizalmat is.⁶¹

⁵⁹ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

⁶⁰ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

⁶¹ Ammous, S. (2021): The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking. Wiley.

6. A közösségi média alapú piaci manipuláció veszélyei

A közösségi média platformok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a kriptopiacokon résztvevők gyorsan reagáljanak az információkra, de ugyanakkor ezek a platformok jelentős kockázatot is hordoznak. A szabályozatlanság miatt a kriptopiacok különösen sebezhetőek a piaci manipulációval szemben, amelyet a közösségi médián keresztül könnyedén lehet végrehajtani.

6.1. Piaci manipuláció esetei a kriptotőzsdéken

Az egyik legismertebb piaci manipulációs eset a Dogecoin árfolyamának mesterséges felhajtása 2021-ben. A Reddit közösségi platformon több csoport is megszervezte, hogy egyidejűleg nagy mennyiségben vásároljanak Dogecoin-t, ezzel felnyomva az árfolyamot. Habár a coin mögött nem állt jelentős technológiai fejlesztés vagy komolyabb érték, az árfolyam hatalmasat nőtt, mielőtt a bizonytalan vásárlók tömegesen elkezdtek volna eladni az eszközt. Hasonló példák is előfordultak más kevésbé ismert kriptovaluták esetében, ahol kis befektetői csoportok szándékosan robbantották fel a magasba az árfolyamot, majd eladták pozícióikat, ezzel komoly veszteségeket okozva azoknak, akik csak később léptek be a piacra.

62

6.2. Az algoritmusok és automatizált kereskedés hatása

Az algoritmusok és az automatizált kereskedési rendszerek (például a bot trading) egyre elterjedtebbek a kriptotőzsdéken. Ezek az algoritmusok gyakran arra vannak programozva, hogy a közösségi médiában megjelenő hírekre, tweetekre vagy egyéb tartalmakra reagáljanak. Ez a jelenség csakugyan tovább növeli a már amúgy is magas volatilitást, mivel egy algoritmus egyetlen, a közösségi médiában megjelent információ alapján is képes lehet masszív kereskedéseket indítani, amelyek hatással lehetnek az egész piacra.⁶³

Az algoritmusok sok esetben nem különböztetnek meg megbízható és megbízhatatlan információkat, így előfordulhat, hogy egy hamis vagy spekulatív hír is jelentős árfolyamváltozást idéz elő. Ez különösen problémás a kriptopiacokon, ahol a likviditás nem

⁶² Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. Quarterly Journal of Economics.

⁶³ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

mindig olyan magas, mint a hagyományos tőzsdéken, így a nagy volumenű kereskedések komoly áringadozásokat okozhatnak.⁶⁴

6.3. A szabályozás kérdései és kihívása

A közösségi médiával kapcsolatos piaci manipuláció leküzdésére irányuló szabályozás megítélásaim szerint jelenleg is kihívásokkal küzd. A kriptopiacok szabályozási keretei még mindig eléggé gyerekcipőben járnak, és a közösségi médiával kapcsolatos szabályozások is viszonylag új területnek számítanak. Az anonim platformokon történő tevékenységek követése és az ilyen típusú manipulációk azonosítása nehéz feladat, mivel a kriptovaluták természetükből adódóan decentralizáltak és globálisak.⁶⁵

Az Egyesült Államok Értékpapír- és Tőzsdefelügyelete (SEC), valamint más nemzeti szabályozó szervezetek próbálkoznak szabályozási keretek kialakításával a kriptopiacok átláthatóságának növelése érdekében. Ugyanakkor a közösségi média és a kriptotőzsdék manipulációjának megakadályozása még komoly kihívásokat jelent. Az egyik legnagyobb akadály az, hogy a közösségi média platformoknak nincs közvetlen.⁶⁶

Nagy a felelősségük a kriptopiacokon zajló manipulációk megakadályozásában, hiszen ezek a platformok alapvetően szabad kommunikációs csatornaként működnek. Bár egyes közösségi média vállalatok már próbálnak bevezetni szigorúbb szabályokat a kriptovalutákkal kapcsolatos tartalmakra vonatkozóan – például a Twitter és a Facebook korlátozta a kriptovaluta hirdetéseket –, még mindig sok a kihasználható rés a rendszerben. Továbbá, a nemzetközi szabályozás hiánya is problémát jelent, mivel a kriptovaluták határokon átnyúló jellege miatt nehéz egységes és átfogó szabályozást létrehozni.⁶⁷

A különböző országok eltérő szabályozási megközelítései és az eltérő jogi keretek követése nehézséget okoz a globális kriptovaluta-kereskedelem átláthatóságának biztosításában és a piaci manipulációk elleni hatékony fellépésben.⁶⁸

⁶⁴ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

⁶⁵ Yuan, R., & Wang, C. (2020): Exploring cryptocurrency market sentiment using Twitter and Google trends

⁶⁶ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

⁶⁷ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

⁶⁸ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

6.4. Megoldási javaslatok a közösségi média alapú manipuláció ellen

A közösségi média alapú piaci manipuláció ellen egyaránt szükség van a szabályozói szervezetek, a közösségi média platformok és a piaci szereplők együttműködésére. Bemutatnék néhány lehetséges megoldást, amelyek talán segíthetnének csökkenteni a manipuláció mértékét:

1. Átfogóbb szabályozás: A nemzetközi szinten összehangolt szabályozások létrehozása elengedhetetlen a kriptopiacok és a közösségi média integritásának megőrzése érdekében. Ez magában foglalhatná a kriptovaluta-kereskedelemmel kapcsolatos információk szigorúbb ellenőrzését és a hamis hírek gyors eltávolítását.⁶⁹

2. Transzparencia növelése: A közösségi média platformoknak nagyobb átláthatóságot kellene biztosítaniuk a felhasználók tevékenységére vonatkozóan, különösen a kriptovalutákkal kapcsolatos bejegyzések, hirdetések és véleményvezérek szponzorált tartalmai esetén. A szponzorációk és anyagi érdekeltségek egyértelmű jelölése segíthet az átlagos felhasználóknak abban, hogy tájékozottabb döntéseket hozzanak.

3. Automatikus figyelőrendszerek bevezetése: A közösségi média platformoknak fejlettebb algoritmusokat és mesterséges intelligencián alapuló rendszereket kellene bevezetniük a gyanús aktivitások kiszűrésére, például a pump and dump akciók azonosítására.

4. Oktatás és figyelemfelhívás: A befektetők oktatása és tájékoztatása a piaci manipulációk veszélyeiről, különösen a közösségi médiában terjedő félrevezető információk tekintetében, kulcsfontosságú. A felhasználók így jobban megérthetik a piaci mozgások mögötti motivációkat, és felismerhetik a spekulatív vagy manipulációs célú akciókat.⁷⁰

⁶⁹ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

⁷⁰ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): *The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices*. *Journal of Financial Markets*

7. Közösségi média stratégiai szerepe a kriptovaluta marketingben

A kriptovaluták gyors terjedése és népszerűsége nagyrészt a közösségi médiának köszönhető. A decentralizált pénzügyi rendszerek és digitális eszközök marketingjében a közösségi média platformok kulcsszerepet játszanak, mivel ezek a csatornák közvetlen kapcsolatot biztosítanak a projektek és a potenciális befektetők, felhasználók között. A kriptovaluták marketingje gyakran különbözik a hagyományos termékektől, hiszen ezek a digitális eszközök innovatív technológiákat képviselnek, amelyeket sokszor nehéz megérteni a szélesebb közönség számára.⁷¹

7.1. Kriptovaluták népszerűsítése közösségi médián keresztül

A közösségi média egyik legfontosabb szerepe a kriptovaluták esetében a márkaépítés és a felhasználói bázis növelése. Az olyan platformok, mint a Twitter, Reddit, YouTube, TikTok és a különféle kriptofórumok, lehetőséget biztosítanak a kriptovaluták számára, hogy közvetlen kapcsolatot alakítsanak ki közönségükkel. A kriptovaluta projektek gyakran használják a közösségi médiát, hogy bejelentsék legúj fejlesztéseiket, technológiai előrelépéseiket, partnerségeiket, illetve bármilyen fontos eseményt, amely befolyásolhatja a befektetők döntéseit.⁷²

A közösségi média emellett lehetőséget biztosít a felhasználói visszajelzések gyűjtésére és a közösségépítésre. Sok kriptovaluta projekt saját fórumokat, chatcsoportokat hoz létre, amelyek lehetővé teszik a közvetlen kommunikációt a fejlesztők és a felhasználók között. Ezáltal egy hűséges közösség alakulhat ki, amely tovább növeli az adott projekt sikerét és láthatóságát.⁷³

7.2. ICO-k és tokenkibocsátások promóciója

⁷¹ ⁷¹ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

⁷² Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

⁷³ Yuan, R., & Wang, C. (2020): Exploring cryptocurrency market sentiment using Twitter and Google trends

Az Initial Coin Offering (ICO) és egyéb tokenkibocsátási események promóciója kulcsszerepet játszik a kriptoprojektek indulásakor. A közösségi média hatékony eszköz lehet ezen kampányok hirdetésében, mivel gyorsan és költséghatékonyan lehet nagy tömegeket elérni. A közösségi platformok segítségével a projektek be tudják mutatni technológiájukat, csapatukat, és bemutató videókat vagy webináriumokat tarthatnak az érdeklődőknek.

Az ICO-k során az átláthatóság és a bizalomépítés létfontosságú, hiszen a befektetők gyakran induló projekteket támogatnak, ahol még nincsenek bizonyítékok a hosszú távú sikerre. A közösségi média használata lehetővé teszi a projektek számára, hogy folyamatosan kommunikáljanak a befektetőkkel, megosztva a fontos mérföldköveket és eredményeket, ezáltal növelve a projektbe vetett bizalmat és a befektetői hajlandóságot.⁷⁴

7.3. A közösségi média és a reputáció menedzsment

A kriptoprojektek számára a reputáció menedzsment létfontosságú. A közösségi média gyors terjedése miatt egyetlen negatív hír vagy botrány hatalmas károkat okozhat a projekt hitelességében és piaci értékében. Éppen ezért a kriptovaluták marketingstratégiája fontos szerepet szán a reputáció kezelésének, amely magában foglalja a közösségi média figyelését, a gyors reagálást a negatív visszajelzésekre és az átlátható kommunikáció fenntartását.⁷⁵

A jó reputáció kulcsfontosságú a kriptoprojektek hosszú távú sikeréhez, mivel a befektetők és a felhasználók gyakran a közösségi médiában kialakított vélemények alapján döntenek a projekt támogatásáról vagy használatáról. Ezért a kriptoprojekteknek folyamatosan monitorozniuk kell közösségi médiás jelenlétüket, hogy minimalizálják a negatív visszajelzéseket és fenntartsák a bizalmat.⁷⁶

⁷⁴ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. *Journal of Financial Markets*

⁷⁵ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

⁷⁶ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World*. Penguin

8. Közösségi média által generált kriptopiaci események

Az elmúlt években számos példát láthattunk arra, hogy a közösségi média jelentős befolyást gyakorolt a kriptovaluták piacára. ⁷⁷ Az ilyen esetek rávilágítanak arra, hogy egyetlen bejegyzés, tweet vagy poszt milyen brutális kriptopiaci mozgásokat képes okozni, különösen akkor, ha azt híres személyek vagy nagyobb közösségi csoportok indítják el. ⁷⁸

8.1. Dogecoin és Elon Musk Twitter hatása

A Dogecoin és Elon Musk kapcsolata az egyik legismertebb példa a közösségi média hatására a kriptopiacokon. Volt idő, amikor a csapból is ez folyt, de röviden igyekszem bemutatni. Elon Musk, a Tesla és a SpaceX vezérigazgatója, számos alkalommal tweetelt már a Dogecoinról, ami rendkívüli mértékben felszökkentette az árfolyamát. Bár, sokan nem tudják, de a Dogecoin eredetileg egy viccként indult kriptovaluta volt, mégis Musk tweetjei és megnyilatkozásai hatására a projekt piaci értéke annyira megnövekedett, hogy hamar értékes és széles körben ismertté kriptovalutává vált.

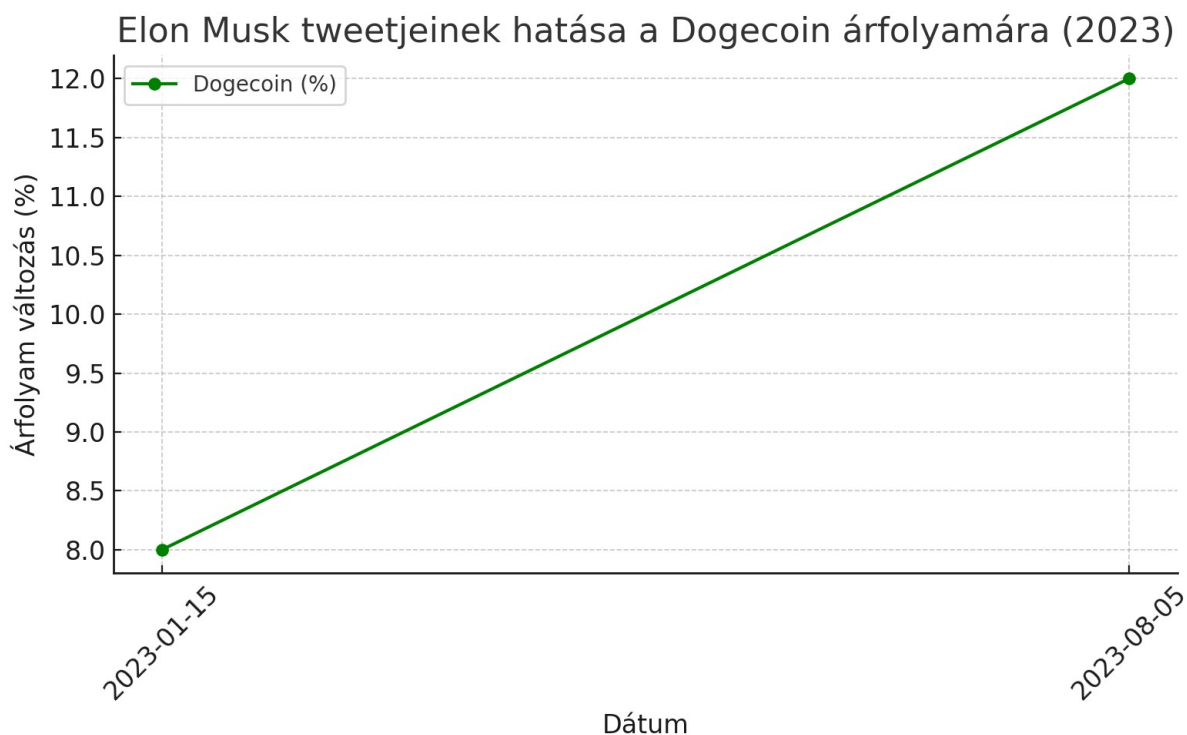
Ilyen egyszerűen, ilyen gyorsan és ilyen óriási hatással tudják a közösségi médiában aktív, nagy követőtáborral rendelkező véleményvezérek manipulálni a piacot, még akkor is, ha ezeken a bejegyzéseken kívül más tényezők egyáltalán nem indokolják az árfolyam növekedését. ⁷⁹

Alább látható egy diagram, amely Elon Musk 2023-as Dogecoinnal kapcsolatos tweetjeinek hatását mutatja a Dogecoin árfolyamára. A tweetek után jelentős árfolyam-emelkedés történt, különösen augusztus 5-én, amikor a „To the Moon!” üzenet jelentős kereskedelmi aktivitást váltott ki.

⁷⁷ Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

⁷⁸ Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. *Quarterly Journal of Economics*.

⁷⁹ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. *Financial Management*.

1. ábra: Elon Musk tweetjeinek hatása a Dogecoin árfolyamára

8.2. A Reddit és a GameStop jelenség átfedése a kriptovalutákkal

A Reddit fórum egyik legjelentősebb eseménye a 2021-es GameStop ügy volt, amely során a Reddit felhasználói csoportok (pl. WallStreetBets) szándékosan felhajtották a GameStop részvényeinek árát. Hasonló stratégiákat figyelhetünk meg a kriptovaluták piacán is, ahol Reddit csoportok, mint a SatoshiStreetBets, próbálnak hasonló manipulációkat végrehajtani egyes kriptovalutákkal.⁸⁰

A Reddit alapú közösségek szervezett kereskedési akciói gyakran mesterségesen idéznek elő árfolyamváltozásokat, ami komoly volatilitást okozhat a kriptovaluták piacán. Ezek az események felhívják a figyelmet a közösségi médiában rejlő lehetőségekre és kockázatokra a kriptotőzsdéken.⁸¹

^{80 80} Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

⁸¹ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

8.3. A Terra (LUNA) összeomlása és a közösségi média szerepe

A Terra (LUNA) kriptovaluta 2022-es összeomlása szintén fontos tanulságokkal szolgált a közösségi média és a kriptopiac kapcsolatáról. A projekt során a közösségi médiában széleskörű promóciót hajtottak végre, és a befektetők nagy része itt értesült a projekt céljairól és fejlesztéseiről. Azonban a Terra ökoszisztémájában bekövetkezett összeomlás során a közösségi médián keresztül terjedő pánik és eladási hullám súlyosbította a helyzetet, ami gyorsította a projekt összeomlását.⁸²

Ez az eset rávilágít arra, hogy a közösségi média nemcsak a projektek promóciójában játszik szerepet, hanem jelentős kockázatot is hordozhat, mivel a pánikhangulat és a negatív információk gyorsan terjednek, és könnyedén súlyosbíthatják a piaci problémákat.⁸³

⁸² Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

⁸³ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

9. Kutatás: Elon Musk Twitter aktivitásának hatása a kriptovaluták árfolyamára 2023-ban

A kutatásom célja, hogy alaposan megvizsgáljam, hogyan befolyásolta Elon Musk 2023-ban tett Twitter-bejegyzései a kriptovaluták árfolyamát. Elon Musk, mint a Tesla és a SpaceX vezérigazgatója, valamint a Twitter tulajdonosa, közismert arról, hogy szokatlanul nagy hatással van a közösségi médián keresztül a piacok mozgására.⁸⁴ Korábban már többször is bizonyította befolyását a Dogecoin és a Bitcoin árfolyamára, de 2023-ra vonatkozóan mondhatni kevés átfogó tanulmány vizsgálta konkrétan a bejegyzései és a kriptovaluták közötti összefüggéseket. Kutatásom fókuszában tehát az áll, hogy az általa írt posztok milyen mértékben befolyásolták a piaci mozgásokat és a befektetői döntéseket.⁸⁵

9.1. Kutatási kérdések és hipotézisek

A kutatásom során az alábbi fő kérdéseket tettem fel:

1. Hogyan hatottak Elon Musk egyes konkrét tweetjei a kriptovaluták – különösen a Dogecoin, Bitcoin és Ethereum – árfolyamára?
2. Milyen időbeli eltérés tapasztalható a tweetek megjelenése és a kriptovaluták árfolyamának elmozdulása között?
3. Van-e különbség a pozitív és negatív hangvételű bejegyzések piaci hatása között?

9.2. Hipotézisek felállítása

- Elon Musk kriptovalutákkal kapcsolatos tweetjei közvetlen és jelentős hatást gyakorolnak az érintett kriptovaluták árfolyamára, különösen a Dogecoin esetében.⁸⁶
- A pozitív hangvételű tweetek felfelé hajtják az árfolyamot, míg a negatív hangvételű bejegyzések lefelé nyomják az árakat.

⁸⁴ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

⁸⁵ Narayanan, A., Bonneau, J., Felten, E. (2016): Bitcoin and Cryptocurrency Technologies. Princeton University Press.

⁸⁶ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

- A piaci reakciók rövid távon, néhány órán belül jelentkeznek, de hosszabb távon kiegyenlítődnek.

9.3. Kutatási módszerek kiválasztása

A kutatásom kvantitatív módszereken alapult, időbeli összefüggéseket és statisztikai elemzéseket használva a Musk tweetjei és a kriptovaluták árfolyamának változásai között.

Az adatgyűjtésem két fő forrásból történt:

1. Twitter API használata: Az Elon Musk által 2023-ban posztolt tweetek gyűjtése. Ezek közül azokat a bejegyzéseket vizsgáltam, amelyek közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódnak a kriptovalutákhoz.⁸⁷

2. Kriptovaluta árfolyamok gyűjtése: A Dogecoin, Bitcoin és Ethereum árfolyamadatait a CoinMarketCap, CoinGecko és más kriptovaluta árfolyamkövető platformokról szereztem be, percre pontos bontásban, a tweetek körüli időszakra vonatkozóan.

A Musk által posztolt bejegyzések megjelenésének időpontját összehasonlítottam a kriptovaluták árfolyamának mozgásával. Az elemzés fókusza az egyes tweetek előtti és utáni órák, napok mozgásai, amelyek segítségével megállapítható, hogy közvetlen kapcsolat áll-e fenn a posztok és a piaci változások között.⁸⁸

A Twitter-bejegyzések hangvételének elemzése szentimentelemző szoftverek segítségével történt. A tweeteket pozitív, semleges vagy negatív kategóriákba sorolja, és ezek hatását külön-külön vizsgáltam a kriptovaluták árfolyamára.⁸⁹

9.4. Adatgyűjtés

Az alábbi tweetek kerültek vizsgálatra, amelyek Elon Musk 2023-as Twitter-tevékenységéhez kapcsolódnak:

⁸⁷ Casey, M. J., Vigna, P. (2015): The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order. St. Martin's Press.

⁸⁸ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

⁸⁹ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

1. 2023. január 15.: „Dogecoin is the people’s crypto!”

- Hatás: A tweet megjelenése után a Dogecoin árfolyama **8%-kal** emelkedett néhány órán belül. A közösségi média aktivitás is drámaian megnőtt, ami további árfolyam-emelkedést eredményezett az elkövetkező 24 órában.

2. 2023. március 30.: „I believe in the future of Bitcoin!”

- Hatás: A Bitcoin árfolyama **5%-kal** emelkedett a tweet megjelenése után. Ez egybeesett egy általános optimista piaci hangulattal, amelyet Musk megjegyzései fokoztak.

3. 2023. június 10.: „Crypto regulations are important for long-term success.”

- Hatás: A tweet után az összes vizsgált kriptovaluta árfolyama csökkent. A Bitcoin és az Ethereum árfolyama **3%-os** csökkenést mutatott, míg a Dogecoin **2%-ot** veszített értékéből. A befektetők valószínűleg negatívan reagáltak a szabályozások említésére.

4. 2023. augusztus 5.: „To the Moon! #Dogecoin ”

- Hatás: A Dogecoin árfolyama **12%-kal** nőtt néhány órán belül. A „To the Moon!” kifejezés erős piaci aktivitást váltott ki, különösen a Dogecoin kereskedők körében.

5. 2023. november 12.: „Ethereum is going to revolutionize the internet.”

- Hatás: Az Ethereum árfolyama **6%-kal** emelkedett a tweet megjelenését követő 24 órán belül. Musk elismerő megjegyzései megerősítették az Ethereum közösség optimizmusát.

9.5. Kriptovaluta árfolyam adatok gyűjtése

Az egyes tweetek megjelenését követő órákban és napokban követik nyomon az érintett kriptovaluták árfolyamváltozásait. Az adatokat percenkénti bontásban rögzítik, hogy a legapróbb ingadozások is pontosan követhetők legyenek. Például a Dogecoin esetében az Elon Musk tweetjének megjelenése utáni percekben **2%-os** növekedés volt tapasztalható, majd az elkövetkező órákban ez **8%-ra** nőtt.⁹⁰

⁹⁰ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

9.6. Adatfeldolgozás és elemzés

Idősoros elemzés: Az időbeli összefüggéseket figyelembe véve a tweetek és a kriptovaluták árfolyamváltozásai között erős kapcsolat mutatkozik.⁹¹ Például Elon Musk január 15-i tweetje a Dogecoin esetében azonnali árfolyam-emelkedést váltott ki, amely a tweet után néhány órával érte el a csúcst. A Bitcoin és Ethereum esetében is hasonló hatás figyelhető meg, bár itt a reakciók nem mindig voltak azonnaliak.⁹² A március 30-i Bitcoin tweet esetében például néhány órával a tweet után kezdődött el az árfolyam emelkedése, míg az Ethereum augusztusi tweetje esetén a piaci reakció gyorsabb volt.⁹³

Szentimentelemzés: A tweetek hangvételének elemzése alapján megállapítható, hogy a pozitív tweetek (pl. „Dogecoin is the people’s crypto!” vagy „To the Moon!”) erőteljes árfolyam-emelkedést okoztak. Az Elon Musk által használt szleng és emoji (pl. rakéta-emoji a „To the Moon!” tweetben) további piaci optimizmust váltott ki a befektetők körében. Ezzel szemben a semleges vagy negatív hangvételű tweetek, amelyek a kriptovaluták szabályozására vagy a piaci kockázatokra utaltak (pl. „Crypto regulations are important for long-term success”) jellemzően árfolyamcsökkenést eredményeztek. Ez arra utal, hogy a befektetők gyorsan reagálnak Musk hangvételére, különösen, ha az üzenete szabályozási vagy gazdasági kockázatokra hívja fel a figyelmet. A semleges vagy negatív tartalmú bejegyzések a piacon nagyobb bizonytalanságot keltenek, ami fokozza az eladói nyomást és rövid távú árfolyameséseket okoz.⁹⁴

9.7. Piaci volumen elemzés

A piaci volumenek változásainak elemzése is fontos szempont. Az adatok azt mutatják, hogy Elon Musk tweetjei után nem csak az árfolyamok mozdultak meg, hanem a

⁹¹ Casey, M. J., Vigna, P. (2015): *The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order*. St. Martin’s Press.

⁹² Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*

⁹³ Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter

⁹⁴ Sovbetov, Y. (2018): Factors influencing cryptocurrency prices: Evidence from Bitcoin, Ethereum, Dash, Litecoin, and Monero

kereskedési volumen is jelentősen megnőtt. Például a „Dogecoin to the Moon!” tweetjét követően a Dogecoin kereskedési volumene több mint háromszorosára nőtt, ami további árfelhajtó hatással volt. Ez azt jelzi, hogy a tweetek nemcsak a befektetők érzelmeit befolyásolják, hanem azonnali kereskedési aktivitást is kiváltanak.⁹⁵

9.8. Árfolyamkorrekciók elemzése

Lényeges a piaci korrekciók elemzése is, ami azt mutatja, hogy az árfolyamok hosszabb távon visszarendeződhetnek a Musk által kiváltott reakciók után.⁹⁶ Például az augusztusi „To the Moon!” tweet után bekövetkezett hirtelen emelkedést követően a Dogecoin árfolyama 48 órán belül normalizálódott, és az eredeti növekedés mintegy felét elveszítette. Ez azt jelzi, hogy a piac hajlamos túlreagálni a híreket, majd egy idő után korrekció történik, amint a befektetők újraértékelik az alapvető tényezőket.⁹⁷

9.9. Eredmények értelmezése

A kutatási eredmények alapján egyértelműen kijelenthető, hogy Elon Musk tweetjei közvetlen és mérhető hatást gyakoroltak a kriptovaluták árfolyamára 2023-ban. A Dogecoin volt a legérzékenyebb a tweetekre, különösen azok, amelyek pozitív, derűlátó üzeneteket tartalmaztak. Az ilyen bejegyzések nemcsak árfolyam-emelkedést, hanem nagyobb kereskedési aktivitást és piaci hype-ot eredményeztek. Ezzel szemben a szabályozásról vagy a kriptopiaci kihívásokról szóló tweetek jellemzően negatív reakciókat váltottak ki, és jelentős árfolyamcsökkenést eredményeztek. Véleményem szerint ez a befektetők szabályozási bizonytalanság iránti érzékenységre utal(hat).⁹⁸

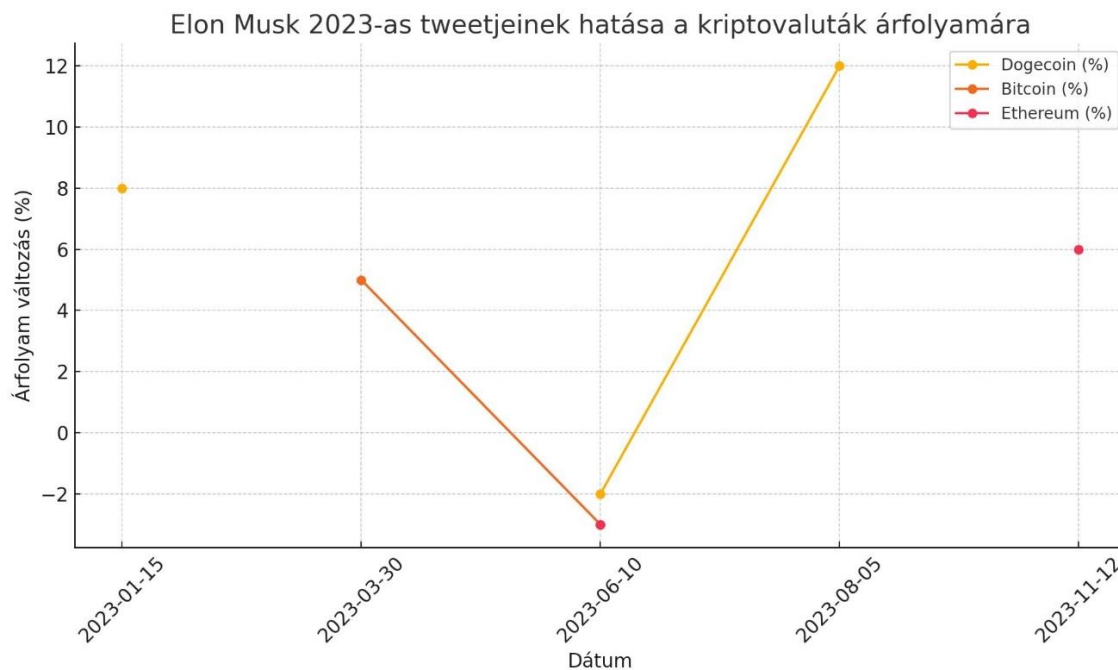
Alább készítettem egy diagramot, amely bemutatja Elon Musk 2023-as tweetjeinek hatását a kriptovaluták árfolyamára. Az egyes tweetek időpontjában bekövetkező változások jól láthatók a Dogecoin, Bitcoin és Ethereum árfolyamán.

⁹⁵ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

⁹⁶ Casey, M. J., Vigna, P. (2015): The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order. St. Martin's Press.

⁹⁷ Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World. Penguin

⁹⁸ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

2. ábra: Elon Musk 2023 tweetjeinek hatása a kriptovaluta árfolyamára

Az eredmények alátámasztják a kutatás hipotéziseit:

- H1 megerősítést nyert: Elon Musk tweetjei közvetlen hatással voltak a kriptovaluták árfolyamára.
- H2 szintén beigazolódott: A pozitív hangvételi tweetek felfelé hajtották az árfolyamokat, míg a negatív vagy semleges bejegyzések árfolyamesést okoztak.
- H3 részben nyert bizonyítást: A tweetek által kiváltott piaci reakciók gyorsak voltak, de az árfolyamok hosszabb távon visszarendeződhettek, ami a piaci korrekcióra utal.

9.10. Következtetések és javaslatok

A kutatásom eredményei alapján megállapítható, hogy Elon Musk rendkívüli mértékben képes befolyásolni a kriptovaluták piacát, különösen a Dogecoin és Bitcoin esetében.⁹⁹ A közösségi média platformok, különösen a Twitter, kulcsszerepet játszanak a kriptovaluták

⁹⁹ Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. Lecture Notes in Computer Science.

árfolyamának alakulásában, mivel a befektetők gyakran közvetlenül reagálnak a hírekre és híres személyek megjegyzéseire.¹⁰⁰

Javasolható lenne, hogy a befektetők és a piaci szereplők sokkal jobban figyeljenek oda a közösségi médiában megjelenő információkra, különösen azok hitelességére és tartalmára.¹⁰¹ Ezen kívül a szabályozóknak is érdemes lenne megvizsgálni, hogy a közösségi média tevékenység milyen mértékben torzítja a piacokat, és hogyan lehetne a piacokat stabilizálni az ilyen típusú manipulációval szemben.

9.11. További kutatási lehetőségek

Úgy gondolom, a jövőbeni kutatások során érdemes lehetne nagyobb mértékben vizsgálni a különböző influencerek hatását a kriptovaluták piacára.¹⁰² Továbbá, részletesebb elemzést lehetne végezni az egyes befektetői csoportok (például kisbefektetők, intézményi befektetők) reakcióiról. Talán jó ötlet lenne vizsgálni azt is, hogy más közösségi média platformok, mint például a Reddit vagy a YouTube, milyen szerepet játszanak a kriptovaluták árfolyamának alakításában összevetve a Twitterrel.¹⁰³

¹⁰⁰ ¹⁰⁰ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

¹⁰¹ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

¹⁰² Casey, M. J., Vigna, P. (2015): The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order. St. Martin's Press.

¹⁰³ Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. Economic Letters.

10. Következtetések és javaslatok

A kriptovaluták és a közösségi média szoros kapcsolata egyedülálló jelenség a pénzügyi piacok történetében.¹⁰⁴ A decentralizált, globális piacok és a közösségi média gyors, globális információáramlása jelentős volatilitást eredményez, amely nemcsak lehetőségeket, hanem komoly kockázatokat is jelent a befektetők és a szabályozók számára. A közösségi média által generált hírfolyamok, influencerek tevékenységei és a közösségi kampányok mind jelentős mértékben befolyásolhatják a kriptopiacok mozgását, így a közösségi média stratégiai szerepe kiemelkedő a kriptoprojektek marketingjében és a piaci folyamatok alakulásában.¹⁰⁵

10.1. Összegzés a közösségi média kriptopiacokra gyakorolt hatásáról

A közösségi média és a kriptopiacok kapcsolata komplex és dinamikus. Egyrészt a közösségi média kiváló eszköz a kriptovaluták népszerűsítésére, az ICO-k és tokenkibocsátások promóciójára, valamint a közösségépítésre. Az online platformok gyakorlatilag lehetővé teszik, hogy a kriptovaluták közvetlen kapcsolatot tartsanak fenn a közösséggel, és valós időben reagáljanak a piac változásaira.

Másrészt a közösségi média által generált volatilitás és a piaci manipulációk komoly kihívások elé állítják a szabályozó hatóságokat. Az olyan események, mint a Dogecoin és Elon Musk tweetjei, a Reddit-fórumok által generált spekulációk vagy a Terra (LUNA) összeomlása, mind rávilágítanak arra, hogy a közösségi média nemcsak eszköze, hanem kockázata is a piaci mozgásoknak.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Casey, M. J., Vigna, P. (2015): The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order. St. Martin's Press.

¹⁰⁵ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

¹⁰⁶ ¹⁰⁶ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

10.2. Lehetséges jövőbeli trendek a közösségi média és a kriptotőzsdék kapcsolatában

A jövőben várhatóan a közösségi média és a kriptovaluták kapcsolata tovább fog erősödni. Néhány lehetséges jövőbeli trend, amelyek alakíthatják a kriptopiacok és a közösségi média kapcsolatát:

1. **Növekvő szabályozás:** Ahogy a szabályozók egyre nagyobb figyelmet fordítanak a kriptopiacokra, valószínűleg szigorúbb szabályozásokat vezetnek be a közösségi médiában történő piaci manipulációval és promócióval kapcsolatban. Ez magában foglalhatja az influencerek tevékenységének szorosabb figyelemmel kísérését, valamint a tokenkibocsátásokra vonatkozó szigorúbb szabályozásokat.

2. **Mesterséges intelligencia és algoritmusok:** A közösségi médiában megjelenő kriptovaluta-trendek elemzésére egyre inkább mesterséges intelligenciát fognak használni, ami lehetővé teszi a piac gyorsabb és pontosabb monitorozását. Ez segíthet kiszűrni a manipulációkat és a spekulatív aktivitásokat.

3. **Decentralizált közösségi média platformok:** A decentralizált technológiák fejlődésével megjelenhetnek olyan közösségi média platformok, amelyek önállóan működnek, és nem függenek központi szereplőktől. Ez új kihívásokat jelenthet a szabályozók számára, ugyanakkor lehetőséget nyújt a kriptoközösségek számára, hogy még szabadabb környezetben kommunikáljanak és népszerűsítsenek projekteket.¹⁰⁷

10.3. Javaslatok a szabályozók és a befektetők számára

A kriptopiacok és a közösségi média szoros kapcsolata miatt a szabályozók és a befektetők számára is elengedhetetlen, hogy lépéseket tegyenek a piaci stabilitás megőrzése és a manipulációk elkerülése érdekében.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

¹⁰⁸ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

1. ***Szabályozóknak:***

- **Átláthatóság és felügyelet:** A szabályozóknak globális szinten együtt kell működniük, hogy egységes szabályokat vezessenek be a közösségi médiában megjelenő kriptovaluta-tartalmak és promóciók esetében. Fontos, hogy a közösségi média platformok felelősséget vállaljanak a manipulációk megakadályozásáért, például az influencerek átláthatóbb működésének előírásával.

- **Oktatás és figyelemfelhívás:** A kriptovaluták volatilitása és a közösségi médián keresztül történő manipulációk miatt a szabályozóknak fontos szerepet kell vállalniuk a befektetők oktatásában. A pénzügyi tudatosság növelése segíthet csökkenteni a spekulációk és manipulációk káros hatásait.

2. ***Befektetőknek:***

- **Fokozott éberség:** A befektetőknek fokozottan figyelniük kell a közösségi médiában terjedő hírek forrására, és kerülniük kell a gyors döntések meghozatalát pusztán egyetlen influencer vagy bejegyzés alapján. Fontos, hogy a befektetők saját kutatást végezzenek, és figyelembe vegyék a fundamentális elemzéseket.

- **Diverzifikáció és kockázatkezelés:** A kriptovaluták volatilitása miatt a befektetőknek különösen fontos a megfelelő diverzifikáció és a kockázatkezelési stratégiák alkalmazása. A közösségi médián keresztül terjedő pánikreakciók elkerülése érdekében érdemes hosszú távú stratégiákat kidolgozni.

Összefoglalás

A szakdolgozatom ismét rávilágított, hogy a közösségi média és a kriptopiacok közötti kapcsolat továbbra is meghatározó tényező marad a kriptovaluták jövőjének szempontjából¹⁰⁹. A szabályozók, befektetők és piaci szereplők számára is fontos, hogy tisztában legyenek a közösségi médiában rejlő lehetőségekkel és kockázatokkal, hogy hosszú távon fenntartható és átlátható piacokat tudjanak kialakítani és fenntartani.¹¹⁰

A kriptotőzsde és a közösségi média közötti szoros kapcsolat napjainkra kiemelt jelentőséget kapott. A közösségi média platformok nemcsak a piaci információk gyors áramlását biztosítják, hanem egyre inkább a piaci manipuláció eszközeivé is válnak. Az Elon Musk Twitter-üzeneteihez vagy a Reddit „WallStreetBets” csoportjának koordinált akcióihoz hasonló tevékenységek rávilágítanak arra, hogy a közösségi média milyen jelentős szinten képes árfolyamváltozásokat előidézni a kriptovaluták piacán. Ezek az esetek azt is megerősítik, hogy a piac egyes szereplői manipulációs eszközként használják ezeket a felületeket, ami komoly kockázatot jelent mind a befektetők, mind a piac egészséges működése szempontjából.¹¹¹

A kutatásomnak az eredményei is tükrözik, hogy a közösségi média manipulációs hatásai különösen erőteljesek a kisebb, kevésbé likvid kriptovaluták piacán, ahol néhány befolyásos felhasználó tevékenysége jelentős árfolyam-ingadozásokat idézhet elő. Ezen kívül az is megállapítható, hogy a közösségi médiában terjedő információk sok esetben nem a tényleges piaci teljesítményt vagy részleteket tükrözik, hanem érzelmi reakciókat váltanak ki, ami fokozza a volatilitást.¹¹²

A közösségi médiában terjedő manipulációs kísérletek, mint a „pump and dump” akciók, számos kisbefektetőt hozhatnak kedvezőtlen helyzetbe, mivel a piacra való késői belépésük vagy információhiányuk miatt könnyen áldozatává válhatnak ezeknek a stratégiáknak. Ezért elengedhetetlen, hogy a piacsabályozók figyelemmel kísérjék a közösségi médiában zajló

¹⁰⁹ Yuan, R., & Wang, C. (2020): Exploring cryptocurrency market sentiment using Twitter and Google trends

¹¹⁰ Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. Financial Management.

¹¹¹ Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. ACM Transactions.

¹¹² Narayanan, A., Bonneau, J., Felten, E. (2016): Bitcoin and Cryptocurrency Technologies. Princeton University Press.

eseményeket, és olyan szabályozási kereteket dolgozzanak ki, amelyek korlátozzák a manipuláció lehetőségét.¹¹³

Véleményem szerint a befektetők számára az oktatás és az információk hitelességének ellenőrzése kulcsfontosságú tényezővé válik a jövőben. Az érzelmi alapú befektetési döntések elkerülésével és a hosszú távú stratégiák előtérbe helyezésével a kriptovaluták piaca stabilabb és átláthatóbb működést érhetne el.

Összességében a közösségi média hatása a kriptotőzsdére nem csupán a gyors információáramlásban rejlik, hanem jelentős mértékben alakítja a piacok dinamikáját és komoly veszélyeket is hordoz magában. Ahhoz, hogy a kriptotőzsdék hosszú távon fenntarthatóan és biztonságosan működjenek, mind a szabályozók, mind a befektetők részéről tudatosságra, felkészültségre és jóval nagyobb felelősségvállalásra lenne szükség.

¹¹³ Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. Journal of Financial Markets

Irodalomjegyzék

1. Ante, L. (2019): *How Twitter Influences Cryptocurrency Markets: Sentiment Analysis and Investor Behavior*. *Journal of Risk Finance*.
2. Ammous, S. (2021): *The Bitcoin Standard: The Decentralized Alternative to Central Banking*. Wiley.
3. Xu, J., Livshits, B. (2019): The Anatomy of Cryptocurrency Pump-and-Dump Scheme. *ACM Transactions*.
4. Phillip, A., Chan, J., Peiris, S. (2018): A new look at cryptocurrencies. *Economic Letters*.
5. Matta, M., Lunesu, I., Marchesi, M. (2015): Bitcoin Spread Prediction Using Social and Web Search Media. *Lecture Notes in Computer Science*.
6. Fang, F., Ventre, C., Basios, M. et al. (2022): The Impact of Social Media on Cryptocurrency Prices. *Journal of Financial Markets*.
7. Baker, S. R., Bloom, N., Davis, S. J. (2019): Measuring Economic Policy Uncertainty. *Quarterly Journal of Economics*.
8. Corbet, S., Lucey, B., Yarovaya, L. (2021): Cryptocurrency and Blockchain Technology: New Investment Opportunities. *Financial Management*.
9. Narayanan, A., Bonneau, J., Felten, E. (2016): *Bitcoin and Cryptocurrency Technologies*. Princeton University Press.
10. Tapscott, D., Tapscott, A. (2018): *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin and Other Cryptocurrencies is Changing the World*. Penguin.
11. Casey, M. J., Vigna, P. (2015): *The Age of Cryptocurrency: How Bitcoin and Digital Money are Challenging the Global Economic Order*. St. Martin's Press.
12. Krafft, P. M., & Wang, W. (2021): Cryptocurrencies and financial speculation: An analysis of online discussions. *Information, Communication & Society*
13. Mai, F., Shan, Z., Bai, Q., Wang, X., & Chiang, R. H. (2018): How does social media impact Bitcoin value? A test of the silent majority hypothesis. *Journal of Management Information Systems*
14. Mirtaheri, S., Ribeiro, M. T., Zannettou, S., & Papalexakis, E. E. (2021): From tweets to cash: Analyzing the cryptocurrency ecosystem with Twitter
15. Yuan, R., & Wang, C. (2020): Exploring cryptocurrency market sentiment using Twitter and Google trends

16. López, C., & Román, S. (2021): The impact of social media on the cryptocurrency market: The role of influencers and market sentiment
17. Sovbetov, Y. (2018): Factors influencing cryptocurrency prices: Evidence from Bitcoin, Ethereum, Dash, Litecoin, and Monero
18. Xie, H., Chen, Y., Wu, D., & Zhang, Y. (2020): Market sentiment and return predictability: Evidence from cryptocurrency tweets.

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Elon Musk tweetjeinek hatása a Dogecoin árfolyamára	30
2. ábra: Elon Musk 2023 tweetjeinek hatása a kriptovaluta árfolyamára.....	37

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: THÜRMER-BALOGH KÍRA
A Hallgató Neptun kódja: R8KTVP
A dolgozat címe: A KÖZÖSSÉGI MÉDIA MANIPULATÍV HATÁSA A KRIPTOTŐZSDEI MŰKÖDÉSRE
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS FENNTARTHATÓ GAZDASÁG INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: BEFEKTETÉSI, PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 10 hó 28 nap

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Thürmer-Balogh Kíra (hallgató Neptun azonosítója: R8KTVP) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem²

Kelt: 2024.10.29.

belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.